

Dnr 302 - 90 - 2005

Sammanträde 28 mars 2006

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Stockholms miljöprogram 2007-2010
Remiss från Kommunstyrelsen, Dnr 202-1753/2005

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar och återopar förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen.

Anders Meuller
stadsdelsdirektör

Sven-Göran Södergren
chef stadsdelsmiljö- och teknik

Sammanfattning:

Stadsledningskontoret samordnar på uppdrag av Kommunstyrelsen framtagandet av stadens nya miljöprogram för perioden 2007-2010. Syftet är att ta fram ett mer verksamhetsinriktat miljöprogram som fokuserar på stadens rådighet. Samtliga förvaltningar och bolag har beretts tillfälle att i olika omgångar medverka i processen. Det föreslagna miljöprogrammet innehåller sex målområden med samma inriktning som i det nuvarande miljöprogrammet. Stadsdelsförvaltningen anser att det nya miljöprogrammet i stort sett är bra och att delmålen är bättre anpassade till stadsdelsnämndens verksamhet, men föreslår vissa förbättringar och justeringar. Målområdena är:

1. Miljöeffektiva transporter
2. Giftfria varor och byggnader
3. Hållbar energianvändning
4. Hållbar användning av mark och vatten
5. Miljöeffektiv avfallshantering
6. Sund inomhusmiljö

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik. Remissvar skall vara kommunstyrelsen tillhanda den 7 april 2006.

Bakgrund

Kommunfullmäktige uppdrog den 22 november 2004 åt Miljö- och hälsoskyddsnämnden att ta fram ett förslag till nytt miljöprogram inför 2007. Den 24 januari 2005 beslöt Kommunfullmäktige dessutom att Kommunstyrelsen ska samordna miljöprogrammet. I uppdraget ingår att lämna förslag på ett verksamhetsintegrerat miljöprogram som fokuserar på stadens (nämndernas och styrelsernas) egen rådighet.

Stockholms nuvarande miljöprogram gäller till 2006. Till grund för det ligger en miljöutredning. Det föreslagna miljöprogrammet för 2007-2010 utgår från det nuvarande miljöprogrammet. Stadsledningskontoret har från och med mars 2005 samordnat en förankringsprocess i bred samverkan med stadens förvaltningar och bolag. Samtliga förvaltningar och bolag har beretts tillfälle att medverka i processen. Miljöförvaltningen har svarat för den operativa projektledningen.

Kring varje målområde har stadens förvaltningar och bolag bjudits in till workshops. Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning har deltagit i workshops kring målområdena 3, 4, 5 och 6. Markkontoret, Miljöförvaltningen, Renhållningsförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret, Stockholm Vatten AB, Svenska Bostäder, Trafikkontoret och Östermalms stadsdelsförvaltning ingår i en styrgrupp som leds av Stadsledningskontoret. Arbetet har utgått ifrån redan framtaget faktamaterial.

Förslaget innefattar övergripande mål, delmål och nyckeltal. Det innehåller även inledande textavsnitt och precisering av delmålen och avslutas med en ordförklaring. Det föreslagna programmets övergripande mål och delmål är följande:

1 Miljöeffektiva transporter

Under programperioden ska följande delmål uppfyllas:

- 1.1 Utsläppen från trafiken ska minska.
- 1.2 Stadens förvaltningar och bolag ska miljöeffektivisera sina egna transporter.
- 1.3 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen personer som åker kollektivt, cyklar och går ökar.
- 1.4 Fordon i stadens förvaltningar och bolag ska till 80 procent bestå av miljöfordon och de ska till 85 procent köras på förnybart drivmedel.
- 1.5 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att nybilsförsäljningen av miljöfordon och andelen förnybart bränsle ökar.
- 1.6 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att trafikbuller utomhus minskar.

2 Giftfria varor och byggnader

Under programperioden ska följande delmål uppfyllas:

- 2.1 Utsläppen av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor och byggnader ska minska

2.2 De varor och tjänster som stadens förvaltningar och bolag köper in ska vara miljöanpassade samt uppfylla kraven för oberoende miljömärkning där sådan finns.

2.3 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen hushåll och företag som köper miljöanpassade varor ökar.

2.4 Andelen ekologiska livsmedel som stadens förvaltningar och bolag köper in ska vara minst 20 procent.

2.5 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen hushåll och företag som köper ekologiska livsmedel ökar.

2.6 Källorna för de ämnen som utgör en fara för hälsa och miljö i staden ska identifieras och åtgärdsförslag presenteras.

3 Hållbar energianvändning

Under programperioden ska följande delmål uppfyllas:

3.1 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att utsläppen av växthusgaser från energianvändning minskar med 260 kg per stockholmare.

3.2 Energianvändning för värme i stadens egna byggnader och anläggningar ska minska med 6 procent. Elanvändningen ska minska med 8 procent för stadens egna bostadsbolag och med 12 procent för övriga förvaltningar och bolag.

3.3 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att hushåll och företag effektiviserar sin energianvändning.

3.4 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att el för produktion av fjärrvärme ska minska med 10 procent och att andelen ej förnybara bränslen i fjärrvärmeproduktionen minskar till 20 procent.

3.5 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att uppvärmning med såväl el som med ej förnybara bränslen minskar.

3.6 All upphandlad el i stadens egna verksamheter ska uppfylla kraven för miljömärkning.

3.7 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen miljömärkt el i hushåll och företag ökar.

4 Hållbar användning av mark och vatten

Under programperioden ska följande delmål uppfyllas:

4.1 Särskilt värdefulla mark- och vattenområden ska skyddas så att deras ekologiska funktioner bibehålls

4.2 Exploatering av obebyggda mark- och vattenområden ska kompenseras

4.3 Park- och naturmarkernas biologiska mångfald ska öka. Skötsel och restaurering ska vara ekologiskt inriktad och anpassas till skyddsvärda arter

4.4 Den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag ska förbättras

4.5 Stadens invånare ska i sin närmiljö ha tillgång till variationsrika mark- och vattenområden

5 Miljöeffektiv avfallshantering

Under programperioden ska följande delmål uppfyllas:

5.1 Mängden genererat avfall per stockholmare ska minska. Mängden avfall (exklusive bygg- och rivningsavfall) inom stadens förvaltningar och bolag ska minska med minst 10 viktprocent per anställd.

5.2 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att hushållens avfallsmängder minskar.

5.3 Mängden farligt avfall som samlas in ska öka. Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att insamling av farligt avfall underlättas.

5.4 Mängden avfall som nyttiggörs ska öka. Avfall som uppkommer inom stadens förvaltningar och bolag ska nyttiggöras genom att:

- öka återanvändningen av inventarier och produkter,
- minst 50 procent av matavfallet sorteras ut till biologisk behandling,
- sortera ut allt övrigt återvinningsbart avfall

5.5 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för en ökad återanvändning och materialåtervinning.

6 Sund inomhusmiljö

Under programperioden ska följande delmål uppfyllas:

- 6.1 Andel personer som besväras av hälsoproblem orsakade av inomhusmiljön i stadens egna byggnader ska minska
- 6.2 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen personer som besväras av hälsoproblem orsakade av inomhusmiljön ska minska
- 6.3 Antalet fuktskador i stadens egna byggnader ska minska
- 6.4 Stadens egna byggnader ska ha väl fungerande ventilationsanläggningar dimensionerade för verksamheten
- 6.5 Bullerstörningar inomhus i stadens egna byggnader ska minska
- 6.6 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att bullerstörningar inomhus minskar
- 6.7 Stadens förvaltningar och bolag ska verka för att andelen stockholmare som utsätts för starka magnetfält minskar

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att det är bra att de sex målområdena kvarstår och att de nya formuleringarna tydligare avspeglar innehållet i målen. Merparten av delmålen berör den verksamhet som stadsdelsnämnden bedriver.

Förvaltningen är positiv till att det finns delmål som handlar om att staden ska verka för att medborgare och företag bidrar till en hållbar utveckling. Förvaltningen anser att miljöförvaltningen och stadsledningskontoret ska ge stöd för det interna miljöarbete som krävs för att uppfylla miljöprogrammet. Stadens miljödiplomeringsarbete för företag borde förstärkas för att underlätta för alla enheter, förvaltningar och bolag att bedriva ett systematiskt miljöarbete. I anvisningarna till VP ska det vara tydligt vilka nämnder och bolag som ska arbeta med vilka mål.

Inledning till hela miljöprogrammet saknas. Där bör bl.a. framgå att målen ska uppfyllas under programperioden, att uppföljningar ska göras årligen om inte annat framgår, och att det finns utgångsdata för nyckeltalen när det inte speciellt anges. Det är av stor vikt att kopplingen mellan miljöprogrammet och ILS, det integrerade ledningssystemet, tydliggörs. Hur miljöprogrammet förhåller sig till andra program, såsom folkhälsoprogrammet bör också beskrivas här. Miljöhandboken som just nu arbetas fram bör nämnas som ett verktyg för enheternas strävan att nå målen. I miljöhandboken skall den enskilde medarbetaren finna alla mål i Stockholms miljöprogram med praktiska förslag på hur dessa kan uppnås.

Förvaltningen är mycket positiv till att det bifogas ordförklaringar till miljöprogrammet och anser att ord som tas upp i ordförklaringarna bör

markeras tydligt i texten. Förvaltningens detaljerade synpunkter kring formuleringar i delmål och nyckeltal i miljöprogrammet beskrivs i bilaga 1.
